

Inntektssystemet – virkninger av nye og færre kommuner

Kommunesammenslåing

- Hva påvirkes i kommunene som skal slås sammen?
  - Gradert basistilskudd, regionalpolitiske tilskudd og inndelingstilskudd
  - Andre elementer i inntektssystemet
- Hvordan påvirkes de frie inntektene i kommuner som ikke skal slås sammen?

Hva ville inntektene til kommunen vært i 2019 om kommunereformen hadde skjedd fra 1.1.2019?

- Illustrasjonsberegning av hva frie inntekter hadde vært med ny kommunestruktur sammenlignet med hva kommunen(-e) har i siste prognosemodell for 2019.
- Men forskjellen i inntekt kan og må ikke benyttes som et anslag for hvordan en sammenslått kommune kommer ut økonomisk sammenlignet om kommunene hadde fortsatt som selvstendige kommuner.
  - Anslaget for frie inntekter i kommunene i 2019 inneholder inntekter som er knyttet til beslutningen om sammenslåing – regionsentertilskudd, overgangsordning og storbytilskudd
  - Om kommunene skulle fortsatt som egne kommuner ville inntektene vært påvirket av at det skjer andre sammenslåinger, bl.a. endrede vektorer i utgiftsutjevning, finansiering av inndelingstilskudd med videre.

Ikke alle deler av inntektssystemet for kommunene er nøytralt for kommunesammenslåinger, og heller ikke inntektene i kommunene som ikke skal slås sammen vil være upåvirket.

Gradert basistilskudd

Sør-Norge tilskudd

Nord-Norge tilskudd

Småkommunetillegg

Inndelingstilskudd – kompensierer for nedgang, men kan også gi pluss

Inntektsutjevning

Sone- og nabokriteriene

Opphopningsindeksen

Veksttilskudd

med egen kompensasjonsordning ved reduksjon

Storbytilskuddet

Korreksjonsordning statlig/private skoler

INGAR

Saker som kompenseres gjennom inndelingstilskuddet

Inndelingslova garanterer engangsstøtte, og sikrer at noen elementer i rammetilskuddet blir videreført i 15 år i den nye kommunen

- **§ 15 Økonomisk kompensasjon**

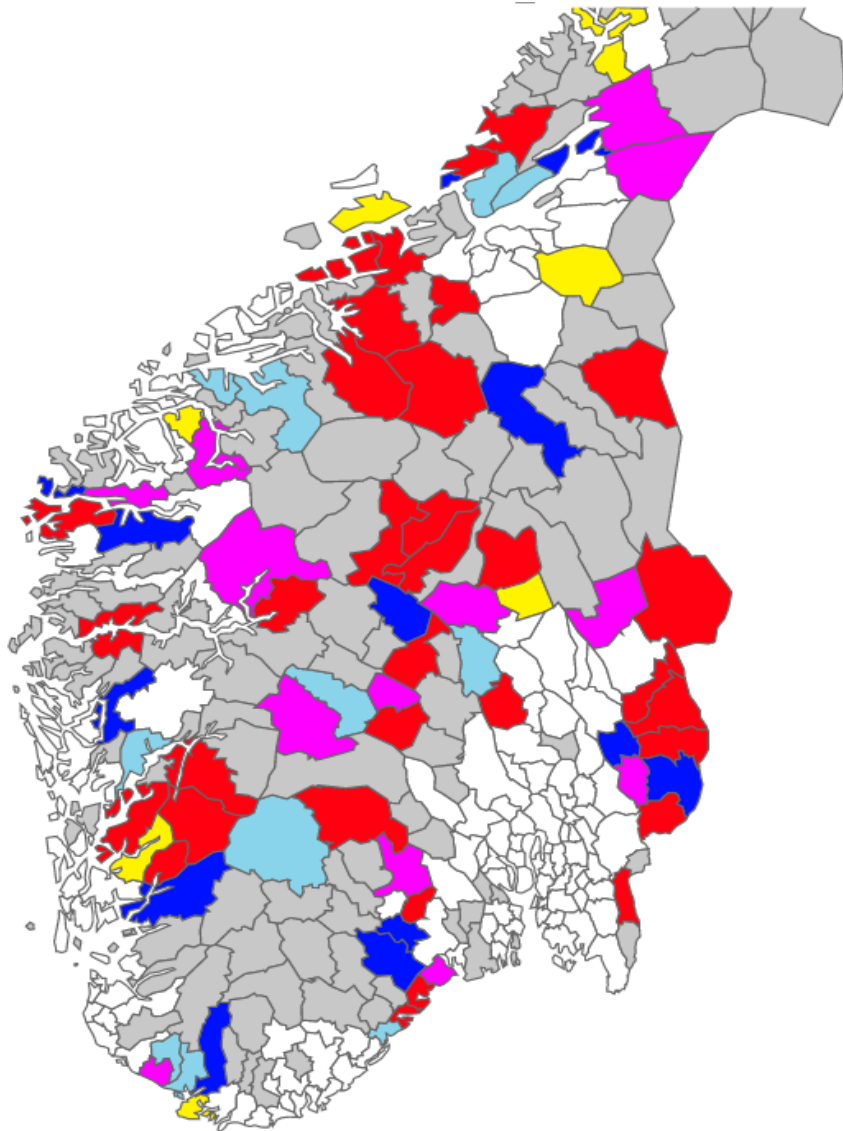
Ved samanslåing av kommunar eller fylke og deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, gir staten delvis kompensasjon for eingongskostnader som er direkte knytte til desse prosessane. I ein overgangsperiode gir staten også kompensasjon for bortfall av rammetilskot.

- **Nyttig informasjon i arbeidet med kommunesammenslåing - regjeringen.no:**

Kommunene får full kompensasjon for **tap av basistilskuddet**, som er et fast beløp per kommune, og **netto nedgang i regionalpolitiske tilskudd**.

Den nye kommunen mottar fullt inndelingstilskudd i **femten år**, før tilskuddet **deretter trappes ned over fem år**. Inndelingstilskuddet til kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, beregnes ut fra inntektssystemet **slik det var i 2016**.

Sør-Norgetilskudd 2019 - kommuner over 3200 innbyggere

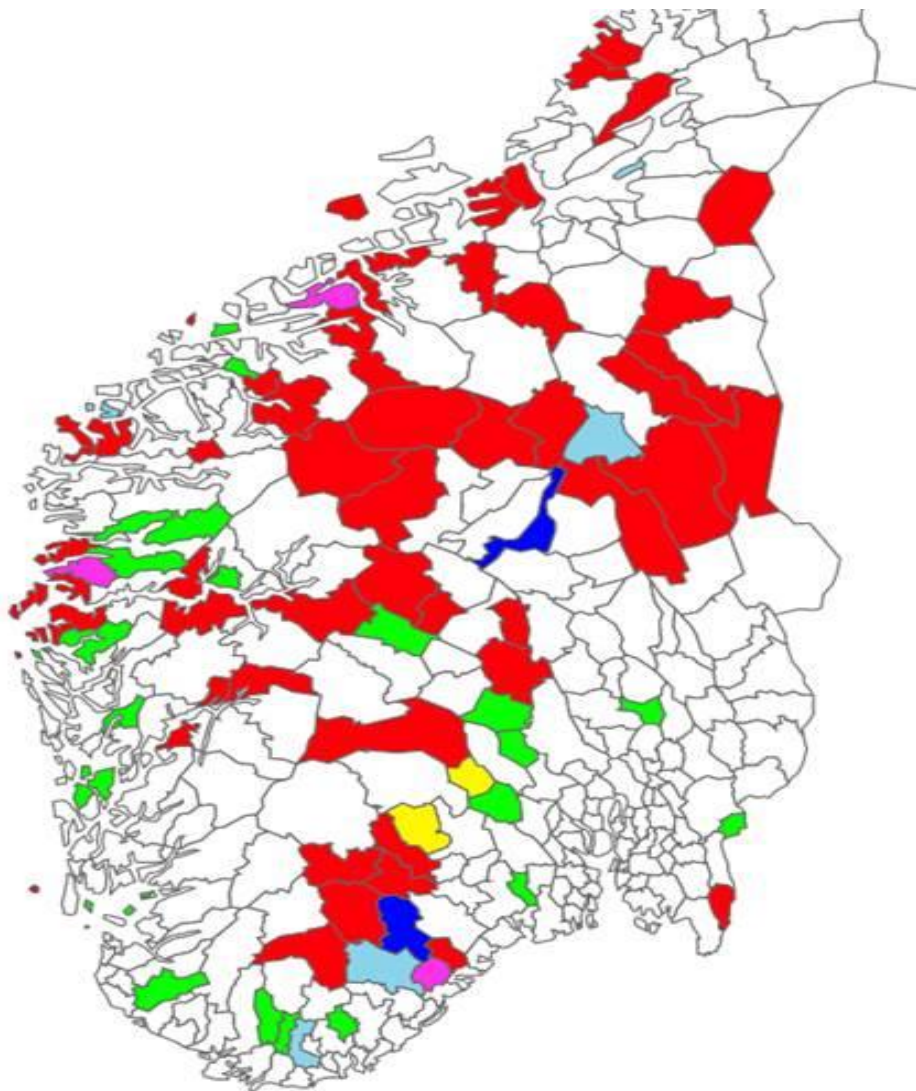

Over 3200 innbyggere, skatter u/ 120 pst av
landsgjennomsnitt og nivå avhengig av distriktsindeks,
i alt 435 mill. kr

Sats per kommune og per innbygger

Indeks	per kom/per innb.	Antall kom
● 0-35	1,235 mill. kr/1117 kr	33
● 36-38	0,988 mill. kr/894 kr	12
● 39-41	0,741 mill. kr/670 kr	10
● 42-44	0,493 mill. kr/447 kr	13
● 45-46	0,247 mill. kr/224 kr	6

Sør-Norge tilskudd 2019 - småkommunetillegget

Under 3200 innbyggere, skatter u/ 120 pst av landsgjennomsnitt og nivå avhengig av distriktsindeks, i alt 425 mill. kr

Sats per kommune

Indeks	Beløp	Antall kommuner
● 47 og over	2,850 mill. kr	25
● 45-46	3,419 mill. kr	2
● 43-44	3,990 mill. kr	3
● 39 -41	4,559 mill. kr	5
● 36-38	5,130 mill. kr	2
● 0-35	5,698 mill. kr	53

Sør-Norge tilskudd – utslag av ved kommunesammenslåing

- Granvin - Voss

	Distriktsindeks 2018	Innbyggere 1.1.2018
Granvin	28,0	931
Voss	49,0	14 577
Voss (nye)	48,0	15 508

Satser	Sør-Norge tilskudd kroner per innbygger	Sør-Norge tilskudd kroner per kommune	Småkommune- tillegg i kroner
Granvin			5 698 000
Voss	0	0	
Voss (nye)	0	0	

Sør-Norge tilskudd – utslag av ved kommunesammenslåing

- Granvin - Voss

Sør-Norge tilskudd	Sør-Norge tilskudd i kroner	Småkommune-tillegg i kroner	Sum Sør-Norge tilskudd
Granvin		5 698 000	5 698 000
Voss	0		0
Sum dagens kommuner 2019			5 698 000
Voss (nye)	0		0
Reduksjon i rammetilskudd			-5 698 000

Inndelingstilskudd – Skal kompensere for netto nedgang i regionalpolitiske tilskudd

- Men kompensasjonen skal beregnes med utgangspunkt i inntektssystemet i 2016 i kommunereformperioden
  - Alle kommuner under 3 200 innbyggere og skatteinntekter per innbygger under 120 pst av landsgjennomsnittet hadde fullt småkommunetilskudd – mao. distriktsindeks ingen betydning
  - Sør-Norge tilskuddet o/3200 innb– større vekt på tilskudd per kommune og mindre på tilskudd per innbygger
    - Kommunens distriktsindeks og innbyggertall kan være forskjellig fra hva det er på sammenslåingstidspunktet
- Granvin Voss

	Distriktsindeks	Distriktsindeks		2016	2018
	2016	2019	Tilskuddssats i Sør-Norge tilskuddet ny kommune		
Granvin	24,1	28,0	Per kommune	1 185 000	0
Voss	44,8	49,0	Per innbygger	279	0
Voss (nye)	44,0	48,0			

- Granvin - Voss

Regionalpolitiske tilskudd 2016 dagens kommuner	8 083 000
<u>Regionalpolitisk tilskudd 2016 - ny kommune</u>	<u>5 444 772</u>
Inndelingstilskudd (basis)	2 638 228
<u>Justering for lønns- og prisvekst</u>	<u>213 950</u>
Inndelingstilskudd 2019 priser	2 852 178
<u>Netto nedgang i tilskudd ved sammenslåing i 2019</u>	<u>-5 698 000</u>
Kompensasjon under netto nedgang i reg.pol tilsk.	-2 845 822

Endring i Sør-Norge tilskudd og kompensasjon gjennom inndelingstilskuddet slår veldig forskjellig ut for kommunene

	Ullensvang	Voss	Bjørnafjorden	Øygarden	Alver
Sør-Norge tilskudd o/3 200 innb	13 861		0	0	0
Småkommunetillegg	5 698	5 698	0	0	0
Sum Sør-Norge tilskudd dagens kommuner	19 559	5 698	0	0	0
Sør-Norge tilskudd ny kommune	13 850		0	0	0
Endring Sør-Norge tilskudd	-5 709	-5 698	0	0	0
Inndelingstilskudd - komp regionalpol tilskudd	8 865	2 846	0	0	0
Sum inkl. inndelingstilskudd	3 157	-2 852	0	0	0

	Kinn	Sogndal	Sunnfjord	Stad	Volda
Sør-Norge tilskudd o/3 200 innb	6 353		0	3 245	0
Småkommunetillegg	0	8 548	8 550	5 698	5 698
Sum Sør-Norge tilskudd dagens kommuner	6 353	8 548	8 550	8 943	5 698
Sør-Norge tilskudd ny kommune	4 277	0	0	8 957	0
Endring Sør-Norge tilskudd	-2 076	-8 548	-8 550	14	-5 698
Inndelingstilskudd - komp regionalpol tilskudd	1 633	11 838	17 757	1 615	5 919
Sum inkl. inndelingstilskudd	-443	3 290	9 207	1 629	221

Gradert basistilskudd er, som basistilskuddet, ikke sammenslåingsnøytralt

- Gradert basistilskudd
  - Tar utgangspunkt i et strukturkriterium (km) – hvor mange km i gjennomsnitt innbyggerne i kommunen må reise for å møte 5 000 andre personer
  - Nivåer over den øvre grenseverdien på strukturkriteriet (25,815 km I 2018) gir full kompensasjonen for smådriftsulemper – dvs. fortsatt fullt basistilskudd
Lavere nivå på strukturkriteriet gis en gradvis reduksjon i kompensasjonen
  - Alle kommuner får et gradert basiskriteriet mellom 0,5 og 1
- Statistiske analyser ved revisjon av inntektssystemet i 2017 viste økte smådriftsulemper.

Nivået på fullt basistilskudd fra 13,8 mill. kroner i 2016 til 15,0 mill. kroner i 2017.

For 2019 er verdien på fullt basistilskudd 16,1 mill. kroner

Eksempel – utslag av basistilskudd ved kommunesammenslåing (forts)

- Sogndal, Balestrand og Leikanger

	Strukturkriterium	
	2019 (km)	Innbyggere 1.1.2018
Balestrand	33,422	1 262
Leikanger	14,627	2 345
Sogndal	6,347	8 059
		<hr/>
		11 666

- Den nye kommunen er et innbyggervektet gjennomsnitt av strukturkriteriet for dagens kommuner:

$$33,422 * 1\,262 / 11\,666 + 14,627 * 2\,345 / 11\,666 + 6,347 * 8\,059 / 11\,666 = 10,940$$

Eksempel – utslag av basistilskudd ved kommunesammenslåing

- Sogndal, Balestrand og Leikanger

	Strukturkriterium (km)		Gradert basisindeks
Balestrand	33,422		1,000
Leikanger	14,627	$0,5 + 0,5 * 14,627/25,699$	0,785
Sogndal	6,347	$0,5 + 0,5 * 6,347/25,699$	0,623
Sum dagens kommuner			2,408
Sogndal (nye)	10,940	$0,5 + 0,5 * 10,940 / 25,699$	0,713
Tap graderte basistilskudd sammenslåing (dagens grenseverdi gradert basis)			-1,695

- Den nye kommunen mister 1,695 basistilskudd, ved samme grenseverdi for fullt basistilskudd som i 2019.

Dette er et utgangspunkt, men det må gjøres fler beregninger for å fastslå endelig utslag

Ny kommunestruktur innebærer at antallet graderte basistilskudd reduseres fra 324,94 til 270,49

- Med uendret vekt for gradert basis i utgiftsutjevningen ville da verdien på et gradert basistilskudd øke fra 16,1 mill. kroner til 19,3 mill. kroner
  - (hensyntatt at grensen for fullt basistilskudd øker fra 25,699 km til 27,784 km)
- Kommuneproposisjonen for 2020:
«At noen kommuner slår seg sammen påvirker ikke størrelsen på smådriftsulempene for øvrige kommuner, og det er derfor ikke rimelig at beløpet som utløses av basiskriteriet skal øke på grunn av dette. For å motvirke denne effekten må vektingen av gradert basiskriterium i kostnadsnøkkelen justeres fra og med 2020, slik at verdien av et fullt basistilskudd ikke endres som følge av sammenslåingene, men isolert sett beholdes på samme nivå som før sammenslåingene. Dette er en teknisk justering av vektingen i kostnadsnøkkelen, på samme måte som kostnadsnøkkelen ble justert når gradert basiskriterium ble inkludert i kostnadsnøkkelen i 2017. »

Vekten på gradert basistilskudd i utgiftsutjevningen må vektes ned 1,88 prosent av kostnadsnøkkelen til 1,56 prosent – Andre kriterier må da vektes opp

	Endring i vekt
Endret vekt utgiftsutjevningen 2-5 år	0,0001
Endret vekt utgiftsutjevningen 6-15 år	0,0009
Endret vekt utgiftsutjevningen 16-22 år	0,0002
Endret vekt utgiftsutjevningen 23-66 år	0,0011
Endret vekt utgiftsutjevningen 67-79 år	0,0003
Endret vekt utgiftsutjevningen 80-89 år	0,0002
Endret vekt utgiftsutjevningen over 90 år	0,0001
Endret vekt utgiftsutjevningen dødlighetskriteriet	0,0001
Endret vekt utgiftsutjevningen PU over 16 år	0,0001
Endret vekt utgiftsutjevningen ikke gifte over 67 år	0,0001
Endret vekt gradert basistilskudd	-0,0032

Hvordan blir utslaget for Sogndal (nye)

Ny indeks for gradert basistilskudd - hensyntatt sammenslåinger	10,940 / 27,784	0,697
Basistilskudd 2019 dagens kommunestruktur	2,406* 16,071 mill. kr	38 700 601
Basistilskudd 2018 - ny kommune	0,697*16,020 mill. kroner	11 163 929
Redusert basistilskudd ved sammenslåing		-27 536 672
Oppvekting av øvrige kriterier i utgiftsutjevningen		1 952 180
<i>Effekt av redusert antall basistilskudd ved sammenslåing - permanent effekt</i>		<i>-25 584 492</i>

Basistilskudd – Kompensasjon gjennom inndelingstilskuddet

- Basistilskudd er kompensasjon for smådriftsutlemper, som gis med et fast beløp per kommune.
- Basistilskuddet utgjorde i 2016 om lag 13,2 mill. kroner per kommune.
- Beregningsformel for tapt basistilskudd i inndelingstilskuddet:
(Antall kommuner som skal slås sammen – 1) * 13,2 mill. kroner
- Kompensasjonen gjennom inndelingstilskuddet ved kommunesammenslåing (2016 priser):

2 kommuner som slås sammen	13,2 mill. kroner
3 kommuner som slås sammen	26,4 mill. kroner
4 kommuner som slås sammen	39,6 mill. kroner
5 kommuner som slås sammen	52,8 mill. kroner
- Kompensasjonen lønns- og prisjusteres med kommunal deflator

Hvordan blir utslaget for Sogndal (nye)

Ny indeks for gradert basistilskudd - hensyntatt sammenslåinger	10,940 / 27,784	0,697
Basistilskudd 2019 dagens kommunestruktur	2,406* 16,071 mill. kr	38 700 601
Basistilskudd 2018 - ny kommune	0,697*16,020 mill. kroner	11 163 929
Redusert basistilskudd ved sammenslåing		-27 536 672
Frigjort beløp tilbakeføres gjennom oppvekting av andre kriterier i utgiftsutjevningen		1 952 180
<i>Effekt av redusert antall basistilskudd ved sammenslåing - permanent effekt</i>		-25 584 492
Inndelingstilskudd kompensasjon tap av basistilskudd		28 540 940
Netto effekt basistilskudd år 1 - 15 etter sammenslåing		2 956 448

Positivt utslag av gradert basis for alle kommuner som skal slås sammen

	Ullensvang	Voss	Bjørnafjorden	Øygarden	Alver
Gradert basis dagens kommuner	41 722	23 730	23 341	30 849	30 983
Gradert basis ny kommune	12 116	9 967	9 847	9 611	10 139
Frigjort beløp færre basistilskudd tilbakeføres gjennom oppvekting av andre kriterier i utgiftsutjevningen	2 012	2 738	4 176	6 311	4 974
Endring gradert basis og utgiftsutjevning	-27 593	-11 026	-9 319	-14 927	-15 870
Inndelingstilskudd kompensasjon for bortfall av basis	28 541	14 270	14 270	28 541	28 541
Sum inkl. inndelingstilskudd	948	3 245	4 951	13 614	12 671
	Kinn	Sogndal	Sunnfjord	Stad	Volda
Gradert basis dagens kommuner	20 578	38 701	48 573	26 701	24 178
Gradert basis ny kommune	10 056	11 164	10 599	11 983	10 175
Frigjort beløp færre basistilskudd tilbakeføres gjennom oppvekting av andre kriterier i utgiftsutjevningen	3 151	1 952	3 817	1 578	1 786
Endring gradert basis og utgiftsutjevning	-7 370	-25 584	-34 158	-13 140	-12 218
Inndelingstilskudd kompensasjon for bortfall av basis	14 270	28 541	42 811	14 270	14 270
Sum inkl. inndelingstilskudd	6 900	2 956	8 654	1 130	2 053

Men det er ikke bare kommuner som slås sammen som påvirkes av nedvektingen av gradert basis, og tilbakeføring av frigjort beløp gjennom utgiftsutjevningen.

Kommune ny	Gradert basistilskudd ny struktur 2019	Gradert basistilskudd gammel struktur	Tilbakeføring frigjort beløp gradert basis	Inndelings-tilskudd gradert basis	Netto utslag gradert basistilskudd
Bergen	8 561	-8 634	45 792	0	45 719
Kinn	10 056	-20 578	3 151	14 270	6 900
Etne	12 036	-12 402	727	0	361
Sveio	11 188	-11 483	991	0	696
Bømlo	10 511	-10 748	2 105	0	1 868
Stord	8 753	-8 842	3 169	0	3 081
Fitjar	11 445	-11 761	560	0	244
Tysnes	14 757	-15 354	513	0	-83
Kvinnherad	11 027	-11 307	2 356	0	2 075
Ullensvang (nye)	12 116	-41 722	2 012	28 541	948
Eidfjord	16 020	-16 071	156	0	105
Ulvik	15 858	-16 071	197	0	-16
Voss (nye)	9 967	-23 730	2 738	14 270	3 245
Kvam	10 658	-10 908	1 534	0	1 285
Samnanger	12 211	-12 592	426	0	45
Bjørnafjorden	9 847	-23 341	4 176	14 270	4 951
Austevoll	13 174	-13 637	913	0	450
Øygarden (nye)	9 611	-30 849	6 311	28 541	13 614
Askøy	9 138	-9 259	4 948	0	4 827
Vaksdal	12 822	-13 255	742	0	309
Modalen	16 020	-16 071	71	0	20
Osterøy	10 677	-10 928	1 380	0	1 129

Kommune ny	Gradert basistilskudd ny struktur 2019	Gradert basistilskudd gammel struktur	Tilbakeføring frigjort beløp gradert basis	Inndelings-tilskudd gradert basis	Netto utslag gradert basistilskudd
Alver	10 139	-30 983	4 974	28 541	12 671
Austrheim	11 172	-11 465	509	0	216
Fedje	16 020	-16 071	110	0	58
Masfjorden	16 020	-16 071	318	0	266
Gulen	16 020	-16 071	418	0	366
Solund	16 020	-16 071	142	0	91
Hyllestad	16 020	-16 071	242	0	191
Høyanger	15 192	-15 825	714	0	81
Vik	16 020	-16 071	491	0	440
Sogndal (nye)	11 164	-38 701	1 952	28 541	2 956
Aurland	16 020	-16 071	301	0	249
Lærdal	16 020	-16 071	375	0	324
Årdal	10 605	-10 850	925	0	680
Luster	13 253	-13 722	934	0	465
Askvoll	16 020	-16 071	554	0	502
Fjaler	13 959	-14 488	535	0	6
Sunnfjord	10 599	-48 573	3 817	42 811	8 654
Bremanger	16 020	-16 071	696	0	644
Stad	11 983	-26 701	1 578	14 270	1 130
Gloppen	11 793	-12 138	1 088	0	742
Stryn	12 267	-12 653	1 280	0	894

Men inndelingstilskuddet skal også finansieres, og hoveddelen må dekkes gjennom reduksjon av innbyggertilskuddet

		Endring innbyggertilskudd
Sør-Norge tilskudd kommuner over 3200 innbyggere - 2019	435 300	
Sør-Norge tilskudd kommuner over 3200 innbyggere - ny struktur	438 750	-3 450
Nord-Norge tilskudd - 2019	1 695 462	
Nord-Norge tilskudd - ny struktur	1 697 494	-2 032
Småkommunetillegg - 2019	929 487	
Småkommunetillegg - ny struktur	762 149	167 338
Storbytilskudd - 2019	508 768	
Storbytilskudd - ny struktur	520 692	-11 924
Vekstkommunetilskudd - 2019	231 934	
Vekstkommunetilskudd - ny struktur	195 522	36 412
Kompensasjon tap vekstkommunetilskudd - første år - dekkes skjønn	0	0
Inndelingstilskudd nye kommuner 1.1.2020	1 143 835	-1 143 835
Anslag endring som følge av ny kommunestruktur		-957 491

Samlet utslag av gradert basis og regionalpolitikk som skal kompenseres gjennom inndelingstilskuddet, inkludert finansieringen.

Kommune ny	Netto utslag gradert basistilskudd	Sør-Norge og Nord-Norge tilskudd	Inndelings-tilskudd Sør-Norge og Nord-Norge tilskudd	Finansiering inndelingstilskudd mv	Netto inkl. finansiering inndelings-tilskudd
Bergen	45 719	0	0	-50 655	-4 936
Kinn	6 900	-2 076	1 633	-3 243	3 214
Etne	361	0	0	-740	-380
Sveio	696	0	0	-1 041	-344
Bømlo	1 868	0	0	-2 158	-290
Stord	3 081	0	0	-3 401	-320
Fitjar	244	0	0	-579	-335
Tysnes	-83	0	0	-518	-601
Kvinnherad	2 075	0	0	-2 384	-309
Ullensvang (nye)	948	-5 709	8 865	-2 039	2 065
Eidfjord	105	0	0	-168	-63
Ulvik	-16	0	0	-201	-217
Voss (nye)	3 245	-5 698	2 846	-2 809	-2 417
Kvam	1 285	0	0	-1 535	-251
Samnanger	45	0	0	-448	-403
Bjørnafjorden	4 951	0	0	-4 441	510
Austevoll	450	0	0	-939	-489
Øygarden (nye)	13 614	0	0	-6 847	6 767
Askøy	4 827	0	0	-5 275	-448
Vaksdal	309	0	0	-741	-432
Modalen	20	0	0	-69	-49
Osterøy	1 129	0	0	-1 469	-340

Kommune ny	Netto utslag gradert basistilskudd	Sør-Norge og Nord-Norge tilskudd	Inndelings-tilskudd Sør-Norge og Nord-Norge tilskudd	Finansiering inndelingstilskudd mv	Netto inkl. finansiering inndelings-tilskudd
Alver	12 671	0	0	-5 256	7 415
Austrheim	216	0	0	-527	-312
Fedje	58	0	0	-102	-44
Masfjorden	266	0	0	-315	-49
Gulen	366	0	0	-419	-53
Solund	91	0	0	-146	-55
Hyllestad	191	0	0	-251	-60
Høyanger	81	0	0	-748	-667
Vik	440	0	0	-484	-44
Sogndal (nye)	2 956	-8 548	11 838	-2 104	4 142
Aurland	249	0	0	-320	-71
Lærdal	324	0	0	-391	-67
Årdal	680	0	0	-950	-270
Luster	465	0	0	-947	-482
Askvoll	502	0	0	-548	-46
Fjaler	6	0	0	-504	-498
Sunnfjord	8 654	-8 550	17 757	-3 972	13 889
Bremanger	644	0	0	-676	-32
Stad	1 130	14	1 615	-1 617	1 142
Gloppen	742	0	0	-1 056	-314
Stryn	894	0	0	-1 306	-412

Andre elementer i inntektssystemet som påvirkes ved kommunesammenslåing,

og hvor eventuell nedgang ikke kompenseres gjennom inndelingstilskuddet

Vekstkommunetilskudd

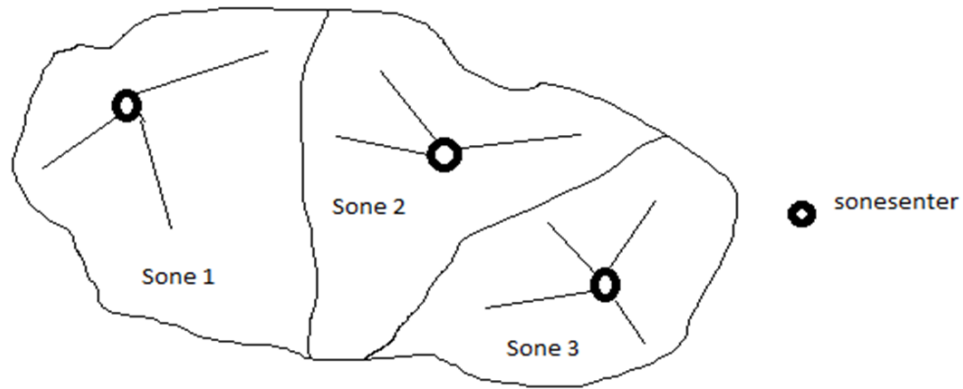
- Fastsettes ut fra de siste tre års vekst i folketall. For å få tilskudd, må det ligge over 1,4 pst per år i denne perioden og skatteinntekter under 140 pst av landsgjennomsnittet.
- Kompensasjonsordning gjennom skjønntilskuddet for kommuner som mister vekstkommunetilskudd ved kommunesammenslåing.

	Ullensvang	Voss	Bjørnafjorden	Øygarden	Alver
Vekstkommunetilskudd dagens kommuner	0	0	13 458	6 061	269
Vekstkommunetilskudd ny kommune	0	0	11 735	4 899	0
Endring vekstkommunetilskudd	0	0	-1 723	-1 162	-269
Kompensasjon tap vekstkommunetilsk - første år	0	0	1 378	930	215
Sum inkl. inndelingstilskudd	0	0	-345	-232	-54

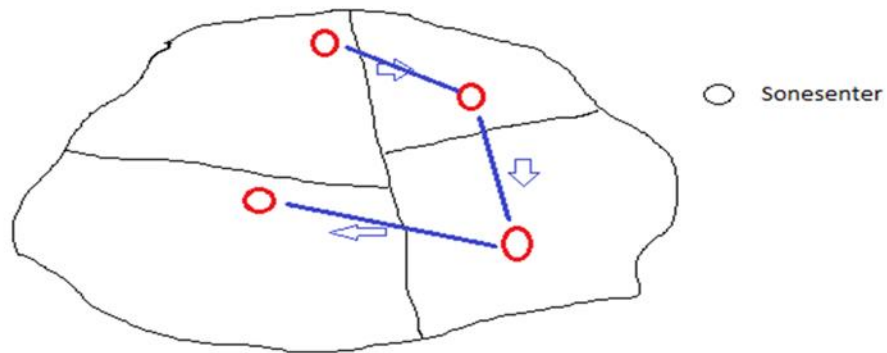
	Kinn	Sogndal	Sunnfjord	Stad	Volda
Vekstkommunetilskudd dagens kommuner	0	1 099	0	6 061	269
Vekstkommunetilskudd ny kommune	0	0	0	4 899	0
Endring vekstkommunetilskudd	0	-1 099	0	-1 162	-269
Kompensasjon tap vekstkommunetilsk - første år	0	879	0	930	215
Sum inkl. inndelingstilskudd	0	-220	0	-232	-54

Sone- og nabokriteriene utgiftsutjevningen

Sonekriteriet

Nabokriteriet

- Sone og nabokriteriene kan påvirkes ved sammenslåing. Landssum vil da endres og kan derfor også gi mindre utslag for kommuner som ikke slås sammen
- **For å dempe konsekvensene av en sammenslåing**, vil departementet benytte et gjennomsnitt av bosettingskriteriene for den nye og de gamle kommunene de første årene etter en sammenslåing, slik at de nye kriterieverdiene fases gradvis inn.

Illustrasjon utslag sone og nabokriteriet – enkelt gjennomsnitt med dagens og ny kommunestruktur for kommuner som skal slås sammen

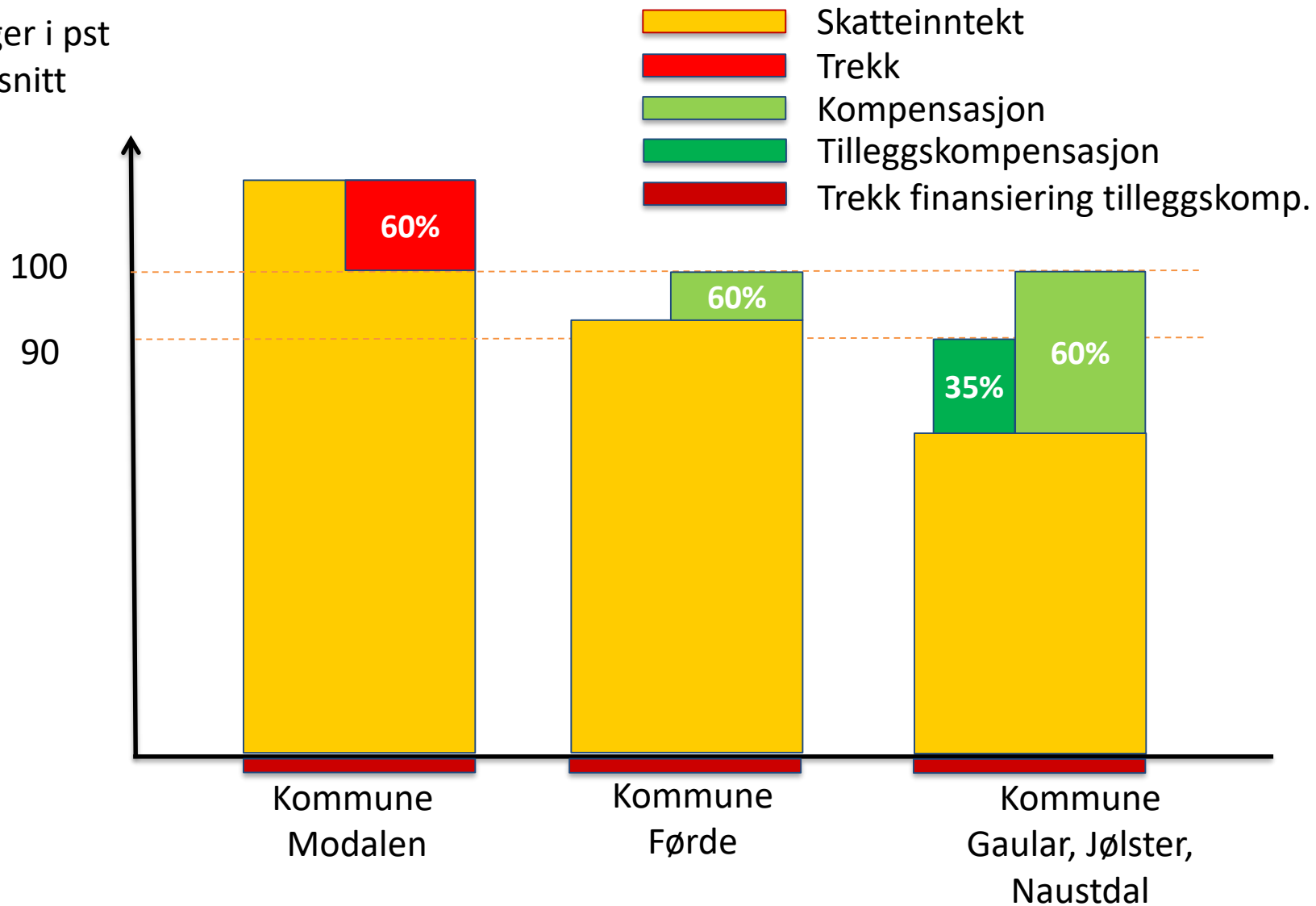
Kommune ny	Sonekriteriet	Nabokriteriet
Bergen	-1 825	-191
Kinn	-400	-33
Etne	-79	-6
Sveio	-81	-10
Bømlo	-96	-16
Stord	-74	-13
Fitjar	-27	-5
Tysnes	-46	-6
Kvinnherad	-209	-16
Ullensvang (nye)	265	-52
Eidfjord	-6	-1
Ulvik	-6	-2
Voss (nye)	735	49
Kvam	-131	-10
Samnanger	-18	-4
Bjørnafjorden	-1 114	-50
Austevoll	-80	-16
Øygarden (nye)	-378	-19
Askøy	-127	-32
Vaksdal	-112	-6
Modalen	-4	-3
Osterøy	-114	-13

Kommune ny	Sonekriteriet	Nabokriteriet
Alver	-414	9
Austrheim	-28	-3
Fedje	-1	0
Masfjorden	-54	-7
Gulen	-135	-12
Solund	-21	-5
Hyllestad	-35	-5
Høyanger	-131	-10
Vik	-46	-6
Sogndal (nye)	2 922	-97
Aurland	-21	-5
Lærdal	-28	-4
Årdal	-76	-4
Luster	-88	-10
Askvoll	-112	-8
Fjaler	-69	-9
Sunnfjord	-185	30
Bremanger	-209	-8
Stad	-159	-17
Gloppen	-114	-13
Stryn	-138	-13

Inntektsutjevningen

(skatt på inntekt og formue inkl. naturressursskatt)

Skatt per innbygger i pst
av landsgjennomsnitt

Inntektsutjevningen – et eksempel

	Skatt per innbygger i pst av landet	Innbyggere 1.1.2019		
Gaular	78,5 %	3 027		
Jølster	84,5 %	3 047		
Førde	97,6 %	13 092		
Naustdal	79,7 %	2 793		
Sunnfjord	90,9 %	21 959		
	Symmetrisk utjevning	Tilleggsutjevning	Finansierings- trekk	Sum inntektsutjevning
Gaular	12 041	3 752	-1 158	14 635
Jølster	8 757	1 816	-1 166	9 407
Førde	5 704	0	-5 010	695
Naustdal	10 518	3 117	-1 069	12 566
Sum dagens kommuner	37 020	8 685	-8 403	37 303
Sunnfjord	37 020	0	-8 062	28 959
Endring ved sammenslåing	0	-8 685	341	-8 344

Av sammenslåingene i Vestland får Ullensvang en reduksjon i inntektsutjevningen med 3 040, Øygarden 10 006, Sogndal 1 333 og Sunnfjord 8 344 (i 1 000 kroner)

Øvrige kommuner får en positiv effekt med kroner 15,53 per innbygger som følge av at finansieringstrekket for tilleggsutjevningen reduseres.

Opphopningsindeksen

- $(\text{skilte/separerte } 16 - 59 \text{ år} * \text{ arbeidsledige } 16 - 59 \text{ år} * \text{ personer med lav inntekt}) / (\text{folketall} * \text{ folketall})$

Alle kommuner har i dag en verdi på opphopningsindeksen. En ny kommune får som dere ser ikke den samme verdien, men utslaget blir for de aller fleste kommuner **beskjedent**

Tilbakeført beløp i korreksjonsordningen for statlige/private skoler

- Alle kommuner påvirkes, om enn med beskjedne beløp, som følge av at vektorer og indekser i kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen endres. Men utslagene er for de fleste kommuner beskjedne.

Inntektsutjevning, Opphopningsindeks og Korreksjonsordningen

Kommune ny	Inntekts- utjevning	Opphopnings- indeks	Korr.ordning statlige/private skoler
Bergen	4 366	351	342
Kinn	277	-207	-62
Etne	63	1	2
Sveio	89	5	5
Bømlo	186	8	14
Stord	290	16	23
Fitjar	50	2	2
Tysnes	44	1	-1
Kvinnherad	204	10	14
Ullensvang (nye)	-3 040	21	-212
Eidfjord	14	0	1
Ulvik	17	1	0
Voss (nye)	241	8	-79
Kvam	131	4	9
Samnanger	38	1	0
Bjørnafjorden	383	-269	-83
Austevoll	81	2	3
Øygarden (nye)	-10 006	239	-117
Askøy	455	19	36
Vaksdal	63	2	2
Modalen	6	0	0
Osterøy	126	6	8

Kommune ny	Inntekts- utjevning	Opphopnings- indeks	Korr.ordning statlige/private skoler
Alver	452	65	-126
Austrheim	45	4	1
Fedje	9	0	0
Masfjorden	27	0	2
Gulen	36	0	2
Solund	13	0	1
Hyllestad	21	0	1
Høyanger	64	3	0
Vik	41	0	3
Sogndal (nye)	-1 333	-58	-177
Aurland	27	0	2
Lærdal	33	0	2
Årdal	81	1	5
Luster	81	1	3
Askvoll	47	0	3
Fjaler	43	1	-1
Sunnfjord	-8 344	-10	-266
Bremanger	58	1	3
Stad	138	58	-103
Gloppen	91	1	5
Stryn	111	2	6

Inntektsgarantiordningen - INGAR

- Ordningen skal sikre at kommunen har beregnet vekst i ramme-tilskudd fra ett år til neste som ikke avviker mer en kr 400 per innbygger under beregnet vekst på landsbasis (før finansiering av ordningen)
- Kommunesammenslåing påvirker rammetilskuddet til den nye kommunen, og INGAR må derfor reberegnes for alle nye kommuner.
- Reberegning av INGAR ved sammenslåing påvirker samtidig kommuner som ikke slås sammen ved at finansieringstrekket i ordningen endres

Utslag i INGAR

Kommune ny	INGAR
Bergen	1 762
Kinn	113
Etne	26
Sveio	36
Bømlo	75
Stord	118
Fitjar	20
Tysnes	18
Kvinnherad	83
Ullensvang (nye)	-370
Eidfjord	6
Ulvik	7
Voss (nye)	1 416
Kvam	53
Samnanger	455
Bjørnafjorden	-8 717
Austevoll	33
Øygarden (nye)	238
Askøy	183
Vaksdal	26
Modalen	2
Osterøy	556

Kommune ny	INGAR
Alver	183
Austrheim	18
Fedje	4
Masfjorden	11
Gulen	15
Solund	5
Hyllestad	116
Høyanger	858
Vik	17
Sogndal (nye)	-2 027
Aurland	118
Lærdal	14
Årdal	33
Luster	33
Askvoll	19
Fjaler	612
Sunnfjord	138
Bremanger	291
Stad	56
Gloppen	37
Stryn	646

Samlet utslag ny kommunestruktur (2019)

Kommune ny	Samlet utslag ny kommune- struktur 2019
Bergen	-215
Kinn	2 896
Etne	-374
Sveio	-303
Bømlo	-124
Stord	36
Fitjar	-295
Tysnes	-592
Kvinnherad	-226
Ullensvang (nye)	-1 327
Eidfjord	-50
Ulvik	-202
Voss (nye)	-43
Kvam	-197
Samnanger	70
Bjørnafjorden	-11 070
Austevoll	-468
Øygarden (nye)	-4 450
Askøy	78
Vaksdal	-459
Modalen	-48
Osterøy	230

Kommune ny	Samlet utslag ny kommune- struktur 2019
Alver	7 307
Austrheim	-276
Fedje	-32
Masfjorden	-71
Gulen	-148
Solund	-63
Hyllestad	39
Høyanger	117
Vik	-35
Sogndal (nye)	2 270
Aurland	50
Lærdal	-51
Årdal	-231
Luster	-464
Askvoll	-97
Fjaler	79
Sunnfjord	5 245
Bremanger	106
Stad	1 114
Gloppen	-309
Stryn	204

Overgangsordning for kommuner som slår seg sammen – i realiteten en forskuttering av inndelingstilskudd

- Kompensasjon for redusert basistilskudd og småkommunetilskudd i perioden fram til sammenslåing (bortfaller ved sammenslåing).
Samlet ramme for overgangsordningen er 302,8 mill. kroner i 2019.
- NB!! Opphør av overgangsordningen er tatt ut fra 2020 i prognosemodellen.

Ny overgangsordning – nedgang i vekstkommunetilskudd på sammenslåingstidspunktet

- 80 % kompensasjon første år, 40 % i år 2
- Kompensasjonsgrunnlaget låses til sammenslåingstidspunktet

Endring i ramme 2019 sammenlignet med frie inntekter i prognosemodellen,
**men likevel ikke noe anslag for hvordan sammenslåtte kommuner ut sammenlignet med om de skulle
 fortsatt som selvstendige kommuner**

Kommune ny	Samlet utslag ny kommune- struktur 2019	Opphør overgangs- ordning basis- og småk.tilskudd	Ny overgangs- ordning kompensasjon nedgang veksttilskudd	Samlet utslag inkl overgangs- ordninger
Bergen	-215	15 972	0	15 757
Kinn	2 896	-6 935	0	-4 039
Etne	-374	233	0	-140
Sveio	-303	328	0	25
Bømlo	-124	680	0	557
Stord	36	1 072	0	1 108
Fitjar	-295	183	0	-113
Tysnes	-592	163	0	-428
Kvinnherad	-226	752	0	525
Ullensvang (nye)	-1 327	-2 636	0	-3 962
Eidfjord	-50	53	0	3
Ulvik	-202	64	0	-138
Voss (nye)	-43	-3 478	0	-3 521
Kvam	-197	484	0	287
Samnanger	70	141	0	211
Bjørnafjorden	-11 070	-3 466	1 378	-13 157
Austevoll	-468	296	0	-172
Øygarden (nye)	-4 450	-9 511	930	-13 031
Askøy	78	1 663	0	1 742
Vaksdal	-459	234	0	-226
Modalen	-48	22	0	-26
Osterøy	230	463	0	694

Kommune ny	Samlet utslag ny kommune- struktur 2019	Opphør overgangs- ordning basis- og småk.tilskudd	Ny overgangs- ordning kompensasjon nedgang veksttilskudd	Samlet utslag inkl overgangs- ordninger
Alver	7 307	-9 174	215	-1 651
Austrheim	-276	166	0	-109
Fedje	-32	32	0	0
Masfjorden	-71	99	0	28
Gulen	-148	132	0	-16
Solund	-63	46	0	-17
Hyllestad	39	79	0	118
Høyanger	117	236	0	353
Vik	-35	153	0	117
Sogndal (nye)	2 270	-7 935	879	-4 785
Aurland	50	101	0	151
Lærdal	-51	123	0	72
Årdal	-231	300	0	69
Luster	-464	299	0	-166
Askvoll	-97	173	0	76
Fjaler	79	159	0	238
Sunnfjord	5 245	-13 673	0	-8 428
Bremanger	106	213	0	319
Stad	1 114	-2 887	0	-1 773
Gloppen	-309	333	0	24
Stryn	204	412	0	616

